

Inzicht in Parasjat Sjemot 5272

Verlies niet het zicht op de boom bij het zien van het bos

De Tora leert ons: „Het gebeurde in die dagen, toen Mosjé was opgegroeid [lett.: „was groot geworden”] en naar zijn broeders ging en hun lasten zag,...” (2:11). De Tora gaat dan verder en vertelt dat Mosjé zag hoe een Egyptische man een Hebreeuwse man sloeg, „één van zijn broeders,” waarop Mosjé de Egyptenaar neerslaat. De Tora vermeldt nog dat voordat hij dit deed „toen wendde hij zich her- en derwaarts, en toen hij zag, dat er niemand was...” (2:12).

In deze paar korte zinnen leert Tora ons een aantal belangrijke lessen. We weten uit de episode die daarna in Tora beschreven wordt, dat er strijd en verdeeldheid heerste en een gebrek aan eenheid onder het Joodse volk van die tijd. Onze Geleerden vertellen ons ook dat de betrokkenheid van het Joodse volk tot de leringen van de Aartsvaderen drastisch geërodeerd was en dat hun verdiensten gering waren. En toch, toen Mosjé uitging naar zijn broeders keek hij niet naar en zag hij niet hun tekortkomingen en fouten, maar zoals de Tora ons vertelt: „Hij zag hun lasten” (2:11), hetgeen inderdaad de ware maatstaf voor volwassenheid is. De Tora refereert op subtiele wijze aan deze volwassenheid met de woorden „groot geworden.” Echter, het was niet alleen met een gevoel van empathie voor zijn broeders dat Mosjé toonde te zijn volwassen geworden en hun lot had begrepen. Zijn gevoel voor verantwoordelijkheid werd ook onthuld in zijn snelle reactie toen hij zag dat de Egyptenaar de Hebreeuwse man sloeg. Wanneer de Tora zegt dat hij om zich heen keek en „zag dat er niemand was,” dat er niemand instaat of bereid was om te helpen, vervulde hij, wat later een gezegde van de Rabbijnen zou worden: „Daar waar geen man is, tracht daar zelf een man te zijn” (*Avot* 2:6).

We moeten ook opmerken dat zelfs al vertelt Tora ons dat Mosjé onmiddellijk de algemene toestand van de Israëlieten in Egypte zag, een volk tot slavernij gebracht en vervolgd, dat hij desondanks niet blind was voor de benarde toestand van het individu. Hij liet niet toe dat de algemene situatie het bijzondere – de pijn en de nood van de enkeling – zou overschaduwden: „Hij zag een Egyptenaar die een Hebreeuwse man sloeg” – een enkele onderdrukker en een enkel slachtoffer.

Er is een gezegde dat des te kleiner het onderwerp waarop men zich concentreert, des te moeilijker de taak is. Het is makkelijker om een publiek leider te zijn dan een goede echtgenoot en vader; het is makkelijker om een patriot te zijn dan een nette, eerlijke burger; en het is makkelijker om een maatschappijhervormer te zijn dan om een naaste buurman te helpen. De grootheid van Mosjé was dat ondanks dat hij de last van zijn broeders in het algemeen zag, hij ook in staat was zich te concentreren op de pijn van een enkele Jood.

De Tora leert ons in deze korte verzen de volgende belangrijke les. Ten eerste, het belang van het onderscheiden van de problemen, niet de fouten van de gemeenschap. Ten tweede, de verantwoordelijkheid op zich te nemen en zich niet te laten afschrikken door de apathie van anderen. En ten derde, dat men niet mag toestaan dat zijn betrokkenheid met de gemeenschap zich laat verblinden voor de problemen van de individu.